

ENCYKLIKA

FRATELLI TUTTI

Svätého Otca Františka
o bratstve a sociálnom priateľstve

ČO TO JE?

Tretia encyklika pápeža Františka, po *Lumen fidei* (2013) a *Laudato si'* (2015).

Podpísaná bola 3. októbra 2020 v Assisi.

Z ČOHO VYCHÁDZA?

- ▶ Otázky súvisiace s bratstvom a sociálnym priateľstvom, ktoré v posledných rokoch znepokojujú pápeža.
- ▶ Témy rozoberané v *Dokumente o ľudskom bratstve pre mier a spolužitie vo svete*, podpísanom pápežom a veľkým imámom Ahmedom Al-Tajibom vo februári 2019.

ČO PONÚKA?

- ▶ Ide o sociálnu encykliku venovanú bratstvu a sociálnemu priateľstvu.
- ▶ Rozoberá univerzálny rozmer učenia o bratskej láske.
- ▶ Má za cieľ predloženie novej vízie bratstva a sociálneho priateľstva.
- ▶ Povzbudzuje nás snívať ako jedna ľudská rodina a ako spolupútnici zdieľajúci rovnaké ľudského telo.

KOMU JE ADRESOVANÁ?

Všetkým ľuďom, ktorí prijímú túto reflexiu ako pozvanie k dialógu.

ODKIAĽ POCHÁDZA NÁZOV?

- ▶ *Fratelli tutti* je vyjadrenie sv. Františka z Assisi (*Admonitiones*, 6, 1).
- ▶ Svätec týmito slovami predostrel spôsob života vyznačujúci sa chuťou evanjelia.
- ▶ Sv. František pozýva všetkých mužov a ženy k láske, ktorá presahuje geografické hranice a vzdialenosti.

AKO JE ENCYKLIKA USPORIADANÁ?

- ▶ *Fratelli tutti* obsahuje všeobecný úvod a osem kapitol.

Úvod:

Kapitola I: Tiene uzavretého sveta

Kapitola II: Cudzinec na ceste

Kapitola III: Premyslieť a vytvárať otvorený svet

Kapitola IV: Srdce otvorené pre celý svet

Kapitola V: Lepšia politika

Kapitola VI: Dialóg a sociálne priateľstvo

Kapitola VII: Cesty obnoveného stretnutia

Kapitola VIII: Náboženstvá v službe bratstvu vo svete

EKUMENICKÁ KREŠŤANSKÁ MODLTBA

Príď, Duchu Svätý! Ukáž nám svoju krásu, ktorá sa zrkadlí vo všetkých národoch zeme, aby sme nanovo objavili, že všetci sú dôležití, že všetci sú nevyhnutní, že sú rôznymi tvármi toho istého ľudstva milovaného Bohom.

Amen.

ENCYKLIKA

FRATELLI TUTTI

Svätého Otca Františka
o bratstve a sociálnom priateľstve

01

TIENE UZAVRETÉHO SVETA

*Pápež František si všíma
tendencie, ktoré ničia univerzálne
bratstvo*

**„Čoraz viac globalizovaná spoločnosť nás
navzájom zblízuje, ale nečiní nás bratmi“**

V KTORÝCH APEKTOCH MOŽNO POZOROVAŤ TIENE UZAVRETÉHO SVETA?

- ▶ Neprítomnosť nádeje a nedôvera zasievaná v spoločnosti.
- ▶ Polarizácia, ktorá bráni dialógu a spolunažívaniu.
- ▶ Vyradovanie ľudí považovaných za „postrádateľných“.
- ▶ Nerovnosť práv a nové formy otroctva.
- ▶ Úpadok etiky a oslabenie duchovných hodnôt.

**DNES SME SVEDKAMI
MANIPULÁCIE VEĽKÝCH
SLOV:**

**SLOBODA SPRAVODLIVOSŤ
DEMOKRACIA JEDNOTA**

ZOČI-VOČI TOMUTO VŠETKÉMU *FRATELLI TUTTI* UKAZUJE, ŽE

„Cestou je blízkosť a kultúra stretnutia“

Boh pokračuje v
zasievaní dobrých
semiačok do ľudstva.

Dobro, lásku,
spravodlivosť a solidaritu
treba nadobúdať každý
deň.

Nádej vie hľadiť ponad
osobné pohodlie, ktoré
uväzňuje, aby sme sa
otvorili veľkým ideálom.

CUDZINEC NA CESTE

AKÉ ROZLIČNÉ POSTAVY
SÚ PRÍTOMNÉ V
PODOBENSTVE O DOBROM
SAMARITÁNOVI?

- ▶ ZBOJNÍCI
- ▶ TÍ, KTORÍ PRECHÁDZAJÚ PAVEDĽA
- ▶ OPUSTENÝ A ZRANENÝ ČLOVEK

Tvárou v tvár tejto situácii,
Fratelli tutti sa nás pýta:

S kým sa identifikuješ ty?
Kto je tvoj blížny?

„Ježiš nás nežiada, aby sme
rozhodli, kto je k nám
dostatočne blízko, aby nám bol
blížnym, ale aby sme sa my stali
blížnymi všetkým“

DNES SA PRÍBEH DOBRÉHO SAMARITÁNA OPAKUJE:

1

Argumentuje sa
determinizmom
alebo fatalizmom na
ospravedlňovanie
našej vlastnej
ľahostajnosti.

2

Spoločnosť má
tendenciu
ignorovať
ostatných,
zvlášť slabých.

3

Svet povoľuje
a podporuje
sociálne
vylúčenie.

4

Sme svedkami
spoločenskej a
politickej
apatie.

Fratelli tutti nás vyzýva aktívne sa
zapojiť do rehabilitácie našich
zranených spoločností.

Lásku nezaujímajú či brat alebo sestra v
núdzi pochádza odtiaľto alebo odtiaľ:

PRETOŽE LÁSKA LÁME
REŤAZE, KTORÉ NÁS
IZOLUJÚ A ODDEĽUJÚ;
NAMIESTO NICH
STAVIA MOSTY.

PREJDEŠ PAVEDĽA, ALEBO SA ZASTAVÍŠ, ABY
SI POMOHOLO ZRANENÝM NA KRAJI CESTY?

Tvárou v tvár toľkým bolestiam, toľkým ranám,
je naším jediným východiskom byť ako dobrý
Samaritán.

PREMYSLEŤ A UTVÁRAŤ OTVORENÝ SVET

Ježiš povedal... „**Vy všetci ste bratia**“ (Mt 23:8)

Povolanie k univerzálnemu bratstvu si vyžaduje otvorenosť:

- ▶ Ľudská bytosť nachádza svoje naplnenie v úprimnom sebadarovaní druhým.
- ▶ Láska žiada veľkú schopnosť prijímať druhých a dosiahnuť na periferie.
- ▶ Láska, ktorá presahuje hranice, má základ v „sociálnom priateľstve“.

PODPOROVAŤ DOBRU ZNAMENÁ PODPOROVAŤ HODNOTY, KTORÉ VEDÚ K INTEGRÁLNEMU ĽUDSKÉMU ROZVOJU.

Ako to možno dosiahnuť?

- ✓ Myslieť a konať v zmysle spoločnosti.
- ✓ Bojovať proti štrukturálnym príčinám chudoby a nerovnosti.
- ✓ Požadovať, aby štát bol prítomný a aktívny a investoval do pomoci zraniteľným.
- ✓ Zaisťovať, aby nikto nebol vylúčený.
- ✓ Nastoliť opravdivý a trvalý pokoj vychádzajúci z globálnej etiky solidarity a služby.

Každý človek je cenný a má právo žiť dôstojne.

SRDCE OTVORENÉ PRE CELÝ SVET

KTORÉ ČINNOSTI VEDÚ K UNIVERZÁLNEMU BRATSTVU?

1

Prijať, chrániť, podporovať a integrovať migrujúcich ľudí a všetkých marginalizovaných.

2

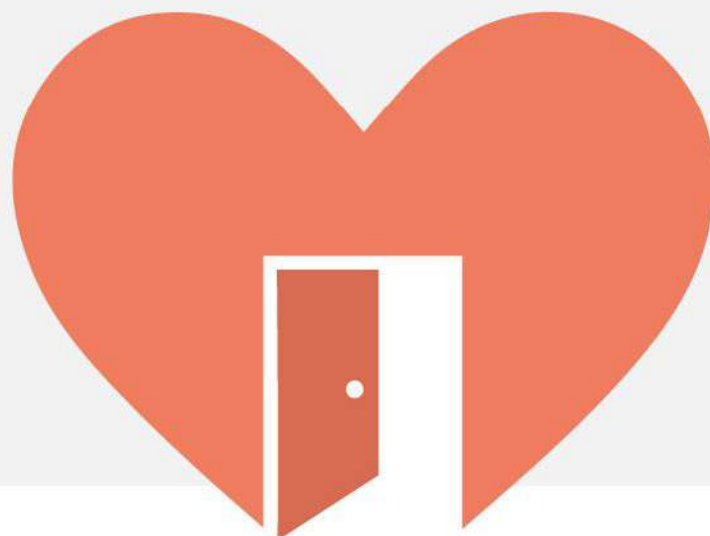
Zvyšovať povedomie, že dnes sa buď zachránime všetci spoločne, alebo sa nezachráni nikto.

3

Snažiť sa o spravodlivé politické a ekonomické svetové usporiadanie, ktoré smeruje k solidárnemu rozvoju všetkých národov.

Čo je to bezodplatnosť?

- ▶ Robiť niektoré veci len kvôli tomu, že sú samy o sebe dobré.
- ▶ Konať bez záujmu o nejaký osobný zisk alebo náhradu.
- ▶ Začleňovať všetkých cudzincov, nie iba tých, ktorí prinášajú hmatateľné benefity.

„Skutočná kvalita rozličných krajín nášho sveta sa meria ich schopnosťou uvažovať ako súčasť jednej ľudskej rodiny. Boh dáva vždy zadarmo“.

Každá zdravá kultúra je zo svojej podstaty otvorená a prijímajúca:

Otvorenosť myslí a srdc nám pomáha porozumieť tomu, kto je odlišný.

V univerzálnom spoločenstve nachádza každá ľudská skupina svoju vlastnú krásu.

Človek je ohraničené bytie, ktoré je predsa len bezhraničné.

Je možné byť otvorenými voči našim blíždym v rámci rodiny národov?

LEPŠIA POLITIKA

„Dobročinná láska, podľa Ježišovho učenia, je syntézou celého Zákona“ (porov. Mt 22,36-40)

V čom spočíva lepšia politika?

- ▶ Je v opravdivej službe spoločného dobra.
- ▶ Nejde jej len o získanie voličských hlasov.
- ▶ Slúži ako prostriedok na osobný rast.
- ▶ Podporuje ekonomiku, ktorá podporuje výrobnú rôznorodosť a podnikateľskú tvorivosť.
- ▶ Vidí do diaľky a je schopná nového, integrálneho a interdisciplinárneho dialógu.

FRATELLI TUTTI VYZÝVA K TAKÉMU SOCIÁLNEMU A POLITICKÉMU PORIADKU, KTORÉHO DUŠOU JE SOCIÁLNA LÁSKA:

- ✓ Umožňuje napredovať smerom k civilizácii lásky, ku ktorej sme všetci povolani.
- ✓ Uznáva každú ľudskú bytosť ako brata alebo sestru, nikoho nevylučujúc.
- ✓ Dobročinná láska potrebuje svetlo pravdy, ktoré je aj svetlom rozumu a viery.

„Sociálna láska nám umožňuje milovať spoločné dobro a účinne hľadať dobro všetkých ľudí s prihliadnutím na sociálny rozmer, ktorý ich zjednocuje“.

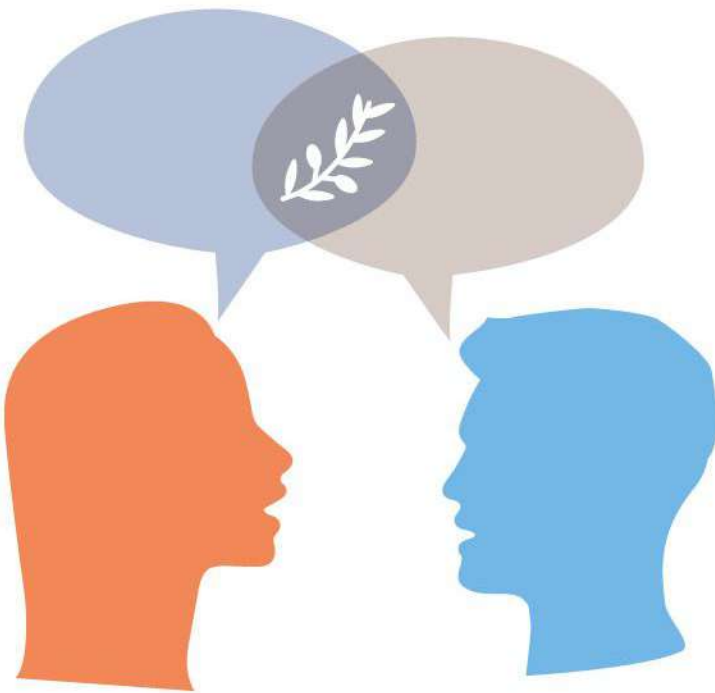
V činnosti politiky je každý človek posvätný a zaslúži si našu lásku a úctu:

„Ak dokážem pomôcť čo len jedinému človeku, aby lepšie žil, už toto je dostatočným dôvodom, aby som obetoval svoj život“

DIALÓG A SOCIÁLNE PRIATEĽSTVO

Čo to znamená „viest dialóg“?

- ▶ PRIBLIŽIŤ SA
- ▶ VYJADRIŤ SA
- ▶ POČÚVAŤ SA
- ▶ POZERAŤ SA
- ▶ SPOZNÁVAŤ SA A POROZUMIEŤ SI NAVZÁJOM
- ▶ HĽADAŤ SPOLOČNÚ PÔDU

Podľa kultúry stretnutia sa od každého dá niečo naučiť, nikto nie je neužitočný, nikto nie je nadbytočný

PLURALISTICKÁ SPOLOČNOSŤ, KTORÁ POZÝVA K DIALÓGU:

- 1 V každej situácii rešpektuje dôstojnosť druhých.
- 2 Integruje rozdielnosti a tak zaisťuje skutočný a trvácny pokoj.
- 3 Uznáva právo druhého byť sám sebou, udržiavajúc priateľskú atmosféru.

Ktoré postoje alebo činy nepomáhajú dialógu?

- ▶ Akákoľvek agresivita, ktorú by sme prejavovali, napríklad na sociálnych sieťach.
- ▶ Monológy bez načúvania druhým.
- ▶ Rýchle a ponižujúce diskreditovanie iných.

„Autentický sociálny dialóg predpokladá schopnosť rešpektovať uhol pohľadu tých druhých“.

CESTY OBNOVENÉHO STRETNUTIA

NA CESTE K POKOJU SÚ PROCESY NA OBNOVENIE STRETNUTIA NAOZAJ NEVYHNUTNÉ

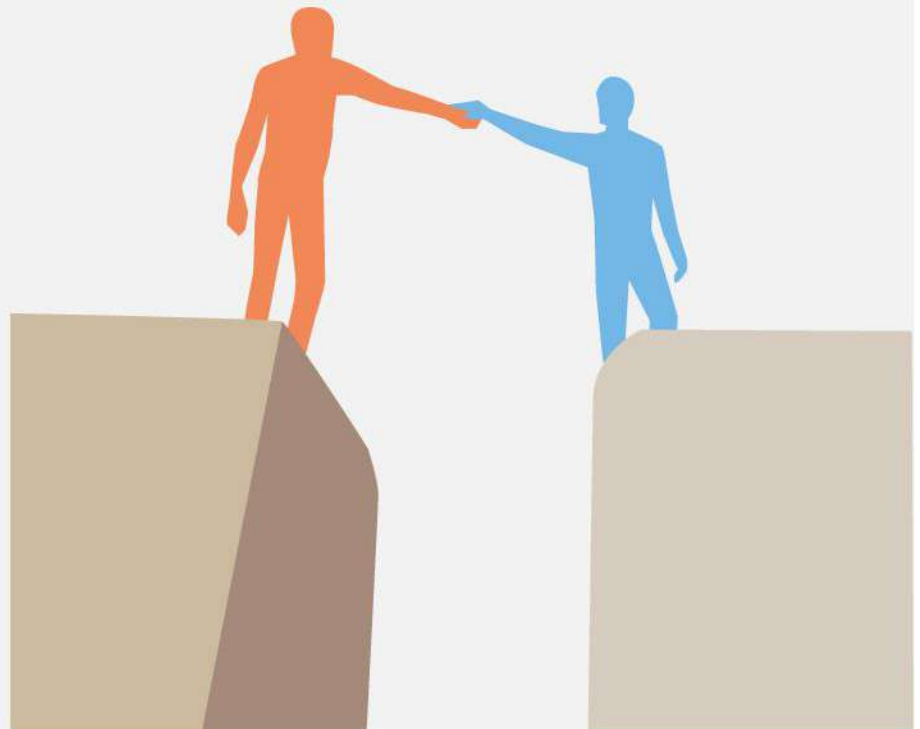
- ✓ V skutočnom zmierení.
- ✓ V spoločných plánoch, ktoré nepotierajú individualitu človeka.
- ✓ V uznaní, ochrane a prinavrátení dôstojnosti každého človeka.
- ✓ V opcii v prospech chudobných, ožobračených a vyradených.
- ✓ V chápaní a cenení si významu odpustenia.

Ježiš nikdy nenabádal k použitiu násilia alebo k netolerancii. Evanjelium žiada odpúšťať „sedemdesiat sedem krát“ (Mt 18,22)

SKUTOČNÉ ODPUSTENIE A SKUTOČNÉ ZMIERENIE:

- ▶ Sa v konflikte dosahujú jeho prekonaním prostredníctvom dialógu.
- ▶ Sa zriekajú prejavov nepriateľstva a vzájomnej nenávisťi.
- ▶ Uľahčujú čestnú diskusiu založenú na láske a spravodlivosti.
- ▶ Neznamenajú zabudnutie alebo beztrnosť.
- ▶ Neupadajú do začarovaného kruhu pomsty.

„Prosím Boha, aby pripravil naše srdcia na stretnutie s bratmi, aby sme prekonalí vzájomné rozdiely založené na politickom myslení, jazyku, kultúre a náboženstve“.

PÁPEŽ FRANTIŠEK

NÁBOŽENSTVÁ V SLUŽBE
BRATSTVU VO SVETEJEDINE S VEDOMÍM, ŽE SME VŠETCI BOŽÍMI
DEŤMI, MÔŽEME ŽIŤ VO VZÁJOMNOM POKOJI.

Rozličné náboženstvá významne prispievajú k budovaniu bratstva.

Hľadať Boha nám pomáha uznať sa navzájom za spolupútnikov, za ozajstných bratov a sestry.

Upieranie náboženskej slobody a slobody svedomia zanecháva ľudstvo ochudobnené.

CIRKEV JE DOM S OTVORENÝMI
DVERAMI, PRETOŽE JE MATKOU:

1
Buduje mosty

2
Rúca múry

3
Zasieva zmierenie

MEDZI NÁBOŽENSTVAMI
JE MOŽNÁ CESTA POKOJA:

- ▶ Východiskom musí byť Boží pohľad na veci, pretože Boh hľadá srdcom.
- ▶ Násilie nemá nijaký základ v našich základných náboženských presvedčeníach.
- ▶ Úprimný a pokorný Boží kult vedie k rešpektovaniu života, dôstojnosti a slobody.

EKUMENICKÁ KREŠŤANSKÁ MODLITBA

Bože náš, Trojica lásky,
z hĺbky spoločenstva tvojho božského života
vlej doprostred nás riekou bratskej lásky.
Daruj nám lásku, aká sa prejavovala v Ježišových gestách,
v jeho nazaretskej rodine a v prvom kresťanskom spoločenstve.

Daj aby sme ako kresťania žili evanjelium
a spoznávali Krista v každej ľudskej bytosti,
aby sme ho videli ukrižovaného v úzkostiach opustených
a zabudnutých tohto sveta
a vzkrieseného v každom bratovi, ktorý sa znovu stavia na nohy.

Príď, Duchu Svätý! Ukáž nám svoju krásu,
ktorá sa zrkadlí vo všetkých národoch zeme,
aby sme nanovo objavili, že všetci sú dôležití,
že všetci sú nevyhnutní, že sú rôznymi tvármi
toho istého ľudstva milovaného Bohom.

Amen.

**Náboženský predstavitelia
sú povolaní byť skutočnými
„ľuďmi dialógu“:
spolupracovať na budovaní
pokoja ako opravdiví
mediátori.**